

Datum: 2021-10-22

Dnr: 3.1-20/0146

Beslut i fråga om oredlighet i forskning

Beslut

Nämnden för prövning av oredlighet i forskning (nedan nämnden) beslutar att [REDACTED] inte gjort sig skyldiga till oredlighet i forskning.

Bakgrund

Den 22 december 2020 överlämnade Lunds universitet ett ärende om oredlighet i forskning till nämnden. Överlämnandet har skett i enlighet med 6 § i lagen (2019:504) om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning.

Överlämnandet avser misstanke om plagiering i en konferenspublikation som skrivits av doktoranden [REDACTED] och hennes handledare professor [REDACTED], båda vid Lunds universitet. Konferenspublikationen har namnet [REDACTED] och har presenterats på konferensen Inter-Noise i Madrid 2019.

Lunds universitet fick kännedom om misstanken genom brev från [REDACTED] och [REDACTED], som anser att plagiering skett av koncept och idéer i deras ansökningar om forskningsmedel till the Carnegie Humanities Investment Fund och the Office of the President of Arizona State University år 2013. I brev till Lunds universitet anges att "The basic concept and many of the ideas expressed in the publication are either directly based on, copied from, or closely follow concepts Professor [REDACTED] and I developed".

De anmälda bestrider att de gjort sig skyldiga till oredlighet i forskning.

[REDACTED] beskriver att konferenspublikationen tagits fram inom ramen för projektet "Multisensory aspects on late medieval Vadstena Abbey". Projektet ansökte och fick forskningsmedel från Vetenskapsrådet år 2016. Enligt [REDACTED] stod hon själv för texter om den tekniska lösningen och implementeringen i ansökan och [REDACTED] och [REDACTED] med flera stod för andra delar. Hon menar att varken hon eller någon av de andra forskarna i projektet känt till att [REDACTED] och [REDACTED] skickat in ansökningar 2013. Vidare anger hon att någon text ur dessa ansökningar inte omnämns eller presenterats i samband med den gemensamma ansökan till Vetenskapsrådet. [REDACTED] beskriver även att hon är den enda i forskargruppen som har den tekniska kunskapen att skapa den ljudmiljö som beskrivs i ansökan till Vetenskapsrådet. Utöver detta anför hon att den tekniska lösningen inte är innovativ utan bygger på en allmän modell som används i nästan alla liknande projekt för att simulera och återskapa ljudmiljöer vid tiden.

██████ anger att hon inte känner till några relevanta publikationer på området från ██████ och ██████ annat än ansökan om forskningsmedel till Vetenskapsrådet år 2016, som de gjorde tillsammans med bland annat ██████. Hon menar att konferenspublikationen beskriver hur modellen ska konstrueras medan ansökan om medel och den tidningsartikel som bifogats i anmälan beskriver forskningsprojektet och dess mål och de resultat som förväntas. Enligt henne är det hon själv och ██████ som har kompetens kring tekniken som beskrivs, hon känner inte till att sådan kompetens finns hos anmälnarna. I övrigt hänvisar hon till att övriga delar i konferenspublikationen innehåller referat till tidigare forskning om Vadstena klosterkyrka, som publicerats långt innan 2013.

Nämnden har begärt att få ta del av de ansökningar om forskningsmedel som anmälnarna menar har plagierats. Anmälnarna har skickat in en text som de anför är ett urklipp ur ansökningarna, men anger att de inte kan delge nämnden de kompletta ansökningarna då de ”contain protected personal and university personnel data that we are not at liberty to share with any third party”.

Motivering av beslut

Rättslig reglering

Nämnden ska pröva frågor om oredlighet i forskning enligt lagen (2019:504) om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning (nedan lagen). Definitionen av oredlighet i forskning är enligt 2 § ”en allvarlig avvikelse från god forskningssed i form av fabricering, förfalskning eller plagiering som begås med uppsåt eller av grov oaktsamhet vid planering, genomförande eller rapportering av forskning”.

Planering, genomförande eller rapportering av forskning

De avvikelser som kan utgöra oredlighet i forskning ska enligt definitionen i 2 § lagen ha begåtts vid planering, genomförande eller rapportering av forskning. Formuleringen innebär enligt förarbetena att begreppet oredlighet avser avvikelser under hela forskningsprocessen.¹ Med rapportering avses både publicering och andra typer av offentliggöranden.²

Nämnden bedömer att de anmälda genom konferenspublikationen presenterat planerad forskning och att det därmed är fråga om en publikation inom ramen för en forskningsprocess som omfattas av lagen.

Fabricering, förfalskning eller plagiering

De former av oredlighet som nämnden ska pröva är fabricering, förfalskning och plagiering. Begreppen är inte definierade i lagen, men i förarbetena refereras till att de finns beskrivna i forskningsetiska kodexar och riktlinjer som till exempel Den

¹ Prop. 2018/19:58, s. 100.

² Prop. 2018/19:58, s. 49.

europiska kodexen för forskningens integritet³.⁴ De redogörs också för i Vetenskapsrådets publikation God forskningssed⁵. Fabricering beskrivs, enligt förarbetena, ofta som att man hittar på resultat och dokumenterar dem som om de vore riktiga. Med förfalskning avses manipulering av forskningsmaterial, utrustning eller processer eller att uppgifter eller resultat ändras, utelämnas eller undanhålls utan att det är motiverat. Slutligen är beskrivningen av plagiering att en forskare använder andras texter, idéer eller arbeten utan att ge tillbörligt erkännande till ursprungskällan.⁶

Nämnden konstaterar inledningsvis att det ärendet avser är misstankar om plagiering av ansökningar om medel från 2013, inte den ansökan som gjorts 2016 till Vetenskapsrådet. De anmälda anför att de inte kände till ansökningarna från 2013. Det får även förstås som att dessa ansökningar inte nämnts under arbetet med ansökan till Vetenskapsrådet trots att anmälarna ingick i gruppen som skrev den ansökan. Ansökningarna från 2013 har inte heller refererats till i ansökan till Vetenskapsrådet.

Nämnden konstaterar vidare att anmälarna anför att de är förhindrade att dela de kompletta ansökningarna med nämnden. Därmed kan nämnden inte jämföra de anmälda texterna med ansökningarna. Om nämnden inte kan få del av handlingarna förefaller det dessutom inte sannolikt att de anmälda forskarna skulle ha fått del av dem. Utifrån det underlag nämnden fått tillgång till har det inte kommit fram att något plagiat föreligger.

Sammanfattningsvis finner nämnden att [REDACTED] inte gjort sig skyldiga till oredlighet i forskning.

Nämnden har fattat beslut i detta ärende efter föredragning av kanslichefen Karin Nylén.

Thomas Bull
Ordförande

Karin Nylén
Handläggare

³ Den europeiska kodexen för forskningens integritet. Reviderad utgåva. Berlin: All European Academies (ALLEA); 2018, kap. 3.1.

⁴ Prop. 2018/19:58, s. 45, 100.

⁵ God forskningssed. Stockholm: Vetenskapsrådet; 2017, kap. 8.

⁶ Prop. 2018/19:58, s. 45, 100.